

OBWINIENIE (32) *sb n*

o jasne; -e- (8), -é- (2): -e- : -e- *SarnStat* (8:2); *końcowe e pochylane*.

sg G obwinieniã (17); -ã (11), -(a) (6). ◇ D obwinieniu (4). ◇ A obwinienié (5); -é (2), -(e) (3).
◇ L obwini(e)niu (3). ◇ pl A obwinieniã (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII(XVIII) w.

Zarzucenie komus popelnienia zlego uczynku, oskarzenie; pozwanie przed sqd; accusatio PolAnt, JanStat, Cn; causa Vulg; crimen, reatus JanStat; delatio Cn (32) : ZapWar 1511 nr 2100, po 1530 nr 2599; Gdy flachcica oskarza o zlodzyeystwo/ o ktorym nigdy zla flawa niebyla [...] takowy na pierwszym obwinieniu ma sie odwiec. UstPraw I3; KolakSzczesl B4v, C; Na te trzy stopnie gniewu/ rozne obwinienie Pan kladzcie. SkarZyw 312b.

obwinienie czego [= o co] (1): Iesli kto iest bez nagany/ iedney zony maz/ dzieci mairacy wierne/ nie wobwinieniu zbytku/ abo zuchwale. Bo trzeba dogledaczowi bez naganienia byc BudNT Tit 1/6.

obwinienie przeciw komu (1): Bo mi sie nie sluzna widzi/ poslac wienia/ a nie oznaymic obwinienia przeciw iemu. WujNT Act 25/27.

obwinienie o co (1): GornRozm L cf »obwinienie niewinne«.

obwinienie czyje [= kto obwinia] [w tym: G sb (1), od + G sb (1)] (2): syenko przes ten wzitek czas jako fyedzy dla obwynyena pana woyewodzynego nyefna fye ktak wyyle rzeczam LibLeg 10/121; BielKron 236.

W polaczeniu szeregowym (1): A wzakze gdy sie kto [...] milofierny za nie [obwinione] zalstawi/ a oney ich niewinnoSci dozna: tedy ie vsprawiedliwia: y z onego obwinienia/ z wienienia y od smierci/ iako niewinnych wybawia. CzechRozm 217v.

Zwroty: »z obwinienia, od obwinienia sie oczyscic« [szyk zmienny] (3:1): Pan iego zañ pozwany nie inaczey sie z obwinienia takowego oczysci [se de crimine tali expurgabit]/ iedno vczyniwszy przysege SarnStat 933, 507, 648, 701.

»o obwinienie sie sprawic« (1): A yefly by go pan dopuszczyl na sprawa aby othakye obwynyene myal szia spravicz panu fwemv LibLeg 6/116.

»usprawiedliwic sie z obwinienia« (1): I prawa nafze tego uczu, aby sie kazdy usprawiedliwil z obwinienia. Diar 46.

»wymawiac z obwinienia« (1): Krol Francufki drugi spisek wypuscil przeciw Celarskiemu/ wymawiaiac sobwinienia od Celarza BielKron 236.

»z obwinienia wynisc« [szyk zmienny] (2): dla dziwnego tego walzego prawu/ musza ludzie dziwnie mifternych sztuk szukac/ zeby tymze prawem wysli z obwinienia/ ktorem prawem nie winnie w sidlo w padli. GornRozm F2, G4v.

»z obwinienia wybawic, wyzwolic« (2): TarDuch D3v cf »falszywe obwinienie«; CzechRozm 217v cf W polaczeniu szeregowym.

Wyrazenia: »falszywe obwinienie« (1): [ktorys wybawil] Zuzanne z falszywego obwinienia y fwiadecztwa [...] takze mnie [...] wyzwolic racz TarDuch D3v.

»obwinienie niewinne« (1): [na] obwinienia niewinne o rany [...] nalalbby taki munztuk GornRozm L.

»winien obwinienia« (1): Ian wysznyewsky szpiałth [...] any wynen yeszth thego obwynenya
ZapWar 1510 nr 2081.

»wolny od obwinienia« (1): á ieili [*obwiniony*] fie ípráwi/ ma byđz wolnym vczyniön od obwinienia. *SarnStat 408.*

Szeregi: »obwinienie i karanie« = *poena et reatus JanStat (2): [człowiekowi]* któryby przeciwko nálezemu poštánowieniu [...] wyftąpił [...] niehcemy byđz pomocné [...] áby nie miał byđz ciągnion ku obwinieniu i karániu. *SarnStat 979, 52.*

»obwinienie i potwarz« [*szyk 3:1*] (4): *CzechRozm 217v; OBRONA Przeciw nieípráwiedliwemu obwinieniu/ y rozlicznym potwarzam NiemObr kt, 3, 91.*

»występek albo obwinienie« = *excessus aut culpa JanStat [szyk 2:1] (3): VStáwiamy: áby pozwáni o którékolwiek obwinienia y wyftępki [quod citati pro quibuslibet delictis et criminibus JanStat 630]* w nálezym łáđzie/ byli łáđzeni *SarnStat 61, 702, 894.*

Synonimy: obżałowanie, oskarżenie, żałoba.

Cf **OBWINIĆ**

DDJ